

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відповідний департамент освіти і науки обласної, Київської міської державної адміністрації

ДПТНЗ «Дніпровський центр професійно-технічної освіти»

Звіт

про хід і результати першого етапу експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Організація професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти»

Загальні терміни проведення експерименту: червень 2019 – грудень 2022 роки

Терміни звітнього етапу експерименту: червень 2019 – грудень 2019 роки

Наукові керівники експерименту:

Керівник експериментального закладу : Стрілець Олександр Іванович

Звіт

про хід і результати першого етапу експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Організація професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти»

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 27.05.2019 за № 738 «Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Організація професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти» у червні 2019 року – грудні 2022 року» у ДПТНЗ «Дніпровський центр професійно-технічної освіти» з червня 2019 року розпочато проведення експерименту всеукраїнського рівня.

Мета експерименту полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці організаційно-педагогічних умов професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у навчальному закладі за дуальною формою здобуття освіти для підвищення її якості та відповідності сучасним вимогам ринку праці.

З метою реалізації завдань професійної (професійно-технічної) освіти в умовах стрімкого розвитку виробництва, швидкої зміни виробничих технологій перед навчальним закладом постають задачі підготовки кваліфікованого робітника, що відповідає корпоративним інтересам підприємства-замовника кадрів. Для якісної підготовки кваліфікованих робітників необхідно успішно реалізувати освітньо-науково-виробничу концепцію, яка охоплює всі аспекти підготовки молоді до самостійної роботи в умовах виробництва. Однією з перспективних та, водночас, стратегічно важливою технологією організації освітнього процесу є дуальна форма здобуття освіти, сенс якої полягає у паралельному здобутті освіти у закладі освіти та на підприємстві.

Концептуальний етап розпочався у червні 2019 року та тривав 7 місяців. Протягом цього часу педагогічним колективом навчального закладу було вивчено літературу з даної проблеми: як свідчать результати досліджень учених-економістів наукової школи Інституту економіки промисловості НАН України (Амоша та ін., 2007, с. 95), для розвитку інноваційно-кадрового потенціалу на будь-якому підприємстві необхідно мати персонал, спроможний до інноваційної діяльності, якому властивий високий рівень освіти та професійної підготовки, відповідний рівень творчості, ініціювання нових ідей, культури та світогляду, схильність до нововведень, належний рівень дисциплінованості та відповідальності. До найважливіших якостей, котрі необхідно формувати в майбутніх кваліфікованих робітників, дослідники відносять: готовність персоналу до сприйняття технологічних нововведень та систематичного

оновлення отриманих знань; потребу в підвищенні рівня освіти й кваліфікації; оволодіння сучасними виробничими технологіями; наявність творчої складової у трудовій діяльності та вміння адаптуватися до технологічних змін на виробництві (Амоша та ін. 2007, с. 100-101).

Особливу увагу, як зазначає В. Радкевич (2012, с. 6), роботодавці звертають на здатність кваліфікованих робітників використовувати знання і вміння в нестандартних ситуаціях, відчувати необхідність у постійному професійному зростанні, вдосконаленні професійно важливих якостей. У цьому контексті головним завданням сучасного ЗП(ПТ)О в умовах стрімких змін, що відбуваються на ринку праці, є підготовка кваліфікованих робітників, здатних до самореалізації, швидкої адаптації до вимог робочого місця, активної участі в соціально-економічних і культурних процесах країни. Тому нині все більше зростає інтерес до освітніх технологій, моделей та інновацій, здатних забезпечити високу якість підготовки кваліфікованих робітників та реалізацію освітніх державних стандартів і програм (Дрозач, 2009, с. 73-79).

Теоретичну основу розв'язання означеної проблеми становлять праці вітчизняних та зарубіжних учених: з філософії сучасної освіти (В.Андрущенко, І.Зязюн, В.Кремень, В.Лутай, В.Огнев'юк та ін.); безперервної професійної освіти (С.Батишев, О.Бородієнко, Л.Герганов, П.Лузан, Н.Ничкало, В.Орлов, Л.Пуховська, В.Радкевич, С.Сисоєва та ін.), запровадження компетентнісного підходу в професійній освіті (В.Загвязинський, В.Луговий, В.Ягупов та ін.); упровадження інноваційних технологій навчання (М.Пригодій, Г.Романова, В.Сластьонін та ін.), дидактичних і педагогічних аспектів проектного навчання (Л.Зазуліна, Н.Кулалаєва, О.Маринівська, Є.Полат та ін.); професійного навчання фахівців машинобудівного профілю (А.Литвин, О.Марковська, В.Паржницький, Л.Сліпчишин, М.Фоміна та ін.). Відповідно до результатів аналізу праць німецьких дослідників (А.Шелта, К.Штратман та ін.), дуальна система забезпечує тісний взаємозв'язок професійного навчання з виробничою сферою, своєчасне реагування на зміну її потреб з урахуванням тенденцій розвитку (Henning and Petzold, с. 185). Водночас ученими недостатньо досліджено проблему професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у ЗП(ПТ)О за дуальною формою здобуття освіти.

На засіданнях методичних комісій відбулося ознайомлення з досвідом впровадження дуальної форми здобуття освіти у Германії, Данії.

Було проведено анкетування здобувачів освіти, які навчаються за дуальною формою здобуття освіти (додаток 1), педагогічних працівників, які здійснюють професійну підготовку майбутніх фахівців за дуальною формою здобуття освіти (додаток 2), роботодавців, які

співпрацюють з закладами професійної (професійно-технічної) освіти з питань дуальної форми здобуття освіти (додаток 3).

Практичний психолог закладу проводила зі здобувачами освіти діагностичні тренінги та тестування з метою з'ясування професійних здібностей та нахилів, а також рівня готовності до оволодіння обраною професією в умовах дуальної форми здобуття освіти (додаток 4).

Для втілення дуальної форми здобуття освіти навчальний заклад розробив відповідну навчальну документацію: робочий навчальний план (додаток 5), програми виробничого навчання з урахуванням специфіки підприємств-замовників кадрів, наказ щодо створення творчої групи, план діяльності творчої групи щодо вирішення завдань експерименту, договори про співпрацю з соціальними партнерами.

3 вересня 2019 року у освітньому закладі сформована одна навчальна група, в якій організована професійна підготовка кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти чисельністю: 25 осіб за професією токаря.

Навчальний заклад уклав договори про надання освітніх послуг на підготовку кваліфікованих робітників з професії «Токаря» з підприємством ДПВО «Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова та ТОВ Науково-виробниче підприємство «Джерело»

Освітній процес в експериментальній групі організований при чіткій взаємодії і з урахуванням побажань підприємств-замовників кадрів, а саме:

- збільшена кількість годин виробничого навчання у навчально-виробничих майстернях закладу для відпрацювання первинних професійних навичок і виконання робіт II розряду і, як наслідок, формування готовності і спроможності здобувачів освіти до виконання робіт більшої складності під час виробничого навчання і виробничої практики безпосередньо в умовах виробництва;

- здійснення освітнього процесу блочною системою:
 - *теоретичне навчання* з опанування основними дисциплінами загально-технічного та професійно-теоретичного курсу відповідно до вимог освітніх програм та згідно з графіком навчального процесу;
 - *практичне навчання* з формування професійних навичок відповідно до вимог стандарту освіти за відповідним кваліфікаційним рівнем.

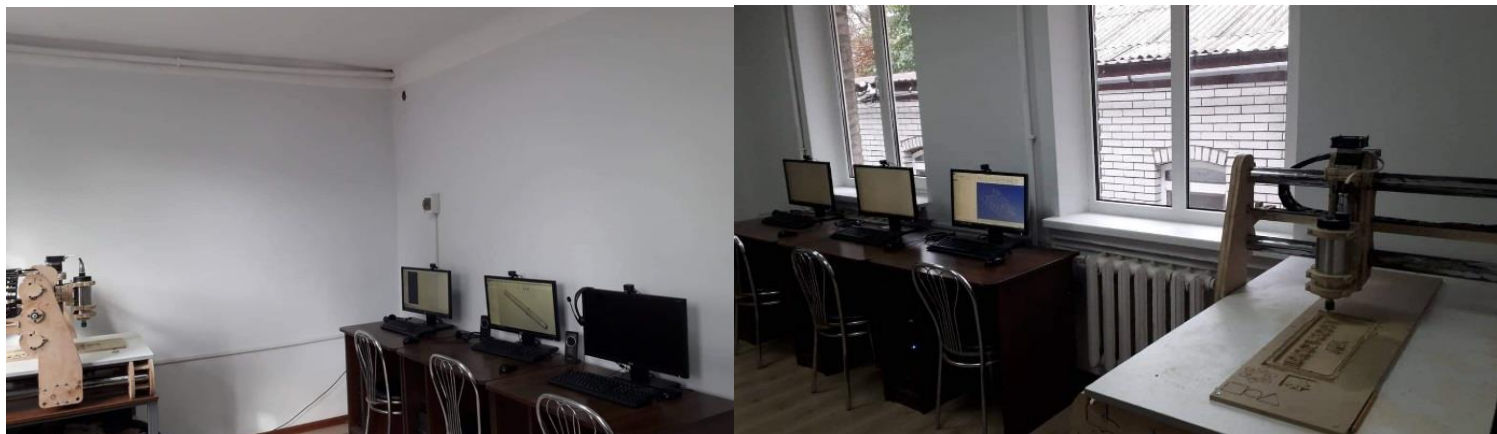
Здобувачам освіти з професії «Токар» у вересні 2019 р. було організовано екскурсії на підприємства – замовники робітничих кадрів ДПВО «Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова та ТОВ Науково-виробниче підприємство «Джерело» під час яких вони мали змогу спілкуватися з передовиками та новаторами підприємства.

У I семестрі 2019-2020 н.р. здобувачі освіти закладу брали участь у I етапі Всеукраїнському конкурсі професійної майстерності «WorldSkills Ukraine» в компетенції токар, та отримали четверте місце з одинадцяти учасників, у конкурсі Interpipe TechFest з цієї же компетенції.

В жовтні 2019 році на базі нашого навчального закладу була відкрита сучасна лабораторія «ЧПУ», для створення якої було придбане новітнє обладнання, фрезерний станок. Модернізована токарна майстерня. Якість і функціональні можливості якої максимально наближені до умов сучасного виробництва наших соціальних партнерів.

Проведено круглий стіл за темою: «Дуальна форма здобуття освіти як одна з моделей поліпшення якості підготовки фахівців машинобудівної галузі»
Проведено анкетування роботодавців, здобувачів освіти, педагогів які здійснюють професійну підготовку майбутніх фахівців за дуальною формою здобуття освіти. Після проведення круглого столу були наданні рекомендації (додаток 6)

Протягом концептуального етапу приймали участь у науково –практичних конференціях, міжнародних виставках, маємо публікації у професійно - фахових виданнях:

Список опублікованих наукових праць і винаходів

№ з/п	Тема	Анотація до роботи	Де було опубліковане
1	В номінації: «Упровадження інноваційних освітніх і виробничих технологій – ефективний засіб підвищення якості підготовки кваліфікованих кадрів» Тема: «Дуальна форма навчання – оновлена освіта для сучасної економіки»	В роботі описується впровадження елементів дуальної форми навчання у професію «Токар», організація навчально-виробничого процесу з елементами дуальної форми .	Виставкова робота на X Міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти-2019»
2	В номінації: «Конкурентоздатний фахівець – сучасна стратегія закладу професійної (професійно-технічної) освіти» Тема: «Професійна підготовка майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівної галузі за дуальною формою здобуття освіти»	Професійна підготовка майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівної галузі за дуальною формою здобуття освіти	Виставкова робота на XI Міжнародну виставку «Інноватика в сучасній освіті-2019»
3	«Вплив дуальної форми навчання на якість підготовки конкурентоздатних робітничих кадрів в закладах професійної освіти України»	Професійна освіта ХХІ віку у закладі-це, насамперед, інноваційні освітні технології у поєднанні продуктивної співпраці з підприємствами замовниками кадрів.	Доповідь-публікація на науково-практичній інтернет-конференції до 40-річчя утворення Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, 2019.
4	«Дуальне навчання як форма реалізації державних стандартів професійної (професійно-технічної) освіти»	Процес запровадження дуальної форми навчання здійснюється через розроблену інноваційну освітню програму.	Доповідь-публікація на XIII всеукраїнській науково-практичній конференції, 2019. Тема: «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання»
5	«Обґрунтування вибору форми зерна при моделюванні процесу	Аналіз різних видів моделей абразивних зерен у виборі	Стаття на V Міжнародну науково-практичну

	алмазного шліфування»	моделювання процесів механічної обробки, а саме шліфуванні.	конференцію, 2019. Тема: «Сучасні технології промислового комплексу» присвячена 60-ти річчю з дня заснування ХНТУ
6	«Методичні аспекти реалізації дуальної форми навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти машинобудівної галузі»	Структура професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівної галузі за дуальною формою здобуття освіти представлена у вигляді чотирьох взаємопов'язаних компонентів.	Доповідь-публікація на III Всеукраїнський науково-методичний семінар, 2019 . Тема «Підготовка майстрів виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій»
7	«Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи» з доповіддю : «Професійна підготовка кваліфікованих робітників машинобудівної галузі в умовах дуальної форми здобуття освіти»	Переваги дуальної системи навчання в порівнянні з традиційною	Доповідь-публікація на X Міжнародній науково-практичній конференції, 2019
8	«Дуальна форма навчання для сучасної економіки»	Актуальність, перспективність і переваги дуальної освіти. Дистанційна форма навчання, соціальне партнерство у професійній освіті	Публікації: Журнал «Професійна освіта» №1, 2019
9	«Професійна підготовка майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівної галузі за дуальною формою здобуття освіти»	Дуальна форма здобуття освіти-це максимально практико-орієнтоване навчання, побудоване на підґрунті соціального партнерства, спрямоване на формування нової моделі професійної підготовки здобувачів освіти	Журнал «Науковий вісник» № 18, 2019
10	«Дуальна форма навчання-оновлена освіта для сучасної економіки»	В статті розкривається актуальність, перспективність і переваги дуальної освіти.	Публікація статті у польському збірнику наукових праць, 2020.

		Представлено досвід навчального закладу в рамках соціального партнерства і перспектива створення на цій основі системи дуальної освіти. Професійна освіта безпосередньо пов'язана з потребами економіки держави, а якість навчання має задовольняти сучасні вимоги ринкових підприємств, забезпечуючи їх висококваліфікованими працівниками, які досконало володіють професією, можуть швидко змінювати спеціалізацію, що стане певним гарантом їхньої зайнятості.	
--	--	--	--

Разом з тим необхідно звернути увагу на ті проблеми, з якими ми зіткнулися в процесі роботи, а саме:

- підприємства-замовники кадрів зазвичай відмовляються від підписання договорів про дуальну форму здобуття освіти. Причина-нестабільна економічна ситуація в державі і відсутність можливості чіткого прогнозування на довгострокову перспективу потреб в кваліфікованих робітниках на ринку праці. Відповідно робота з такими підприємствами базується на довгострокових договорах про співпрацю. На сьогодні ведуться перемовини між закладом освіти та підприємствами – замовниками кадрів ПАТ «Дніпроважмаш», Науково-виробничим підприємством Стальспецстрой щодо підписання договорів про дуальну форму здобуття освіти;
- останні роки у зв'язку з демографічною ситуацією в країні значно зменшилася кількість випускників 11 класу, що значною мірою впливає на комплектування груп на основі повної загальної середньої освіти, які власне є учасниками експериментальної роботи,

оскільки переважно в таких групах практикується впровадження елементів дуальної форми навчання (через віковий ценз та мотиваційний чинник);

- працівники підприємств – наставники, які залучаються до навчання, потребують додаткового навчання з основ методики викладання та психолого-педагогічної підготовки;
- професії з підвищеною небезпекою та технологічно складні передбачають вікові обмеження не менше 18 років для допуску до робочого місця;
- невеликі підприємство не в змозі забезпечити в повному обсязі виконання вимог освітніх програм на власній базі, що потребує створення регіональних навчально-практичних центрів галузевого спрямування
- невирішеність питання щодо податкових пільг та преференцій роботодавцям-учасникам для забезпечення оплати праці здобувачам освіти, як позаштатним працівникам підприємств, та наставникам.

АНКЕТА
для здобувачів освіти , які навчаються
за дуальною формою здобуття освіти

Дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору.

Прізвище, ім'я _____

Ваш e-mail _____

1. Ваш вік:

- ☐ 15-16 років
☐ 17-18 років
☐ 19-20 років
☐ Варіант 20 і більше

Другое:

2. Ваша стать:

- ☐ чоловіча
☐ жіноча

3. Спеціальність:

- ☐ ТОКАР
☐ ЕЛЕКТРОГАЗОЗВАРНИК
☐ ВЕРСТАТНИК ШИРОКОГО ПРОФІЛЮ
☐ СЛЮСАР-РЕМОНТНИК
☐ СЛЮСАР З РЕМОНТУ КОЛІСНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

4. Курс (рік навчання)

- ☐ I
☐ II
☐ III

5. Чи знаєте Ви про дуальну форму здобуття освіти?

- ☐ Так
☐ Ні

6. Чи хотіли б одержати детальну інформацію про дуальну форму здобуття освіти?

- ☐ Так
☐ Ні

7. Чи хотіли б Ви навчатися за дуальною формою?

- ☐ Так
☐ Ні
☐ Не знаю

8. Починаючи з якого курсу Ви вважаєте доцільним навчання за дуальною формою?

- ☐ I
☐ II
☐ III

9. Розташуйте у порядку зростання важливості для Вас умови забезпечення професійного навчання на підприємстві.

1 2 3 4 5 6 7

Оплата праці

--	--	--	--	--	--	--

Чітко визначений
робочий час

--	--	--	--	--	--	--

Безпечні умови

--	--	--	--	--	--	--

Виконання всіх
виробничих операцій
та видів робіт,
передбачених
кваліфікаційною
характеристикою
(навчальним планом)

--	--	--	--	--	--	--

Наявність сучасного
обладнання та
можливість навчатися
працювати на ньому

--	--	--	--	--	--	--

Зручність побудови
графіку освітнього
процесу на
підприємстві та в
закладі професійної
(професійно-
технічної) освіти

--	--	--	--	--	--	--

Високий
професіоналізм
наставників на
підприємстві

--	--	--	--	--	--	--

10. Оберіть чинники, що є важливими для Вас під час професійного навчання на виробництві (можна вказати кілька відповідей):

- ☐ оплата праці;
- ☐ продовження праці на підприємстві після закінчення закладу професійної (професійно-технічної) освіти;
- ☐ вдалий вибір майбутньої професії;
- ☐ володіння новітніми виробничими технологіями та навичками роботи на сучасному виробничому обладнанні;
- ☐ максимальна самостійність в освітньому процесі;
- ☐ спілкування з досвідченими працівниками підприємств;
- ☐ усвідомлення належності до відповідної професійної спільноти (будівельників, зварників тощо);
- ☐

Другое: _____

11. Оцініть власне задоволення від професійної підготовки в закладі професійної (професійно-технічної) освіти від 1 до 10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

12. Оцініть сформованість власних професійних компетентностей, здобутих під час професійного навчання на виробництві за дуальною формою здобуття освіти, від 1 до 10:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

13. Оцініть, наскільки ви комфортно почували себе на виробництві під час дуальної форми навчання, від 1 до 10:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

14. Оцініть рівень матеріально технічної бази підприємства, на якому відбувається ваше професійне навчання за дуальною формою здобуття освіти: від 1 до 10:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

15. Чи плануєте Ви продовжити свою подальшу професійну діяльність на підприємстві, на якому Ви проходили виробничу практику?

☐

Так

☐

Ні

☐

Не знаю

☐

Другое: _____

АНКЕТА
для педагогічних працівників, які здійснюють
професійну підготовку майбутніх фахівців
за дуальної форми здобуття освіти

1. Ваш вік:

- ☐ до 30 років;
- ☐ 30-40 років;
- ☐ 41-50 років;
- ☐ 51-60 років;
- ☐ більше 60 років

2. Ваша стать:

- ☐ чоловіча;
- ☐ жіноча;

3. Тип Вашого закладу освіти:

- ☐ професійний ліцей;
- ☐ професійно-технічне училище;
- ☐ центр професійно-технічної освіти;
- ☐ вище професійне училище, коледж;
- ☐ друге _____

4. Вкажіть повну назву Вашого закладу професійної (професійно-технічної) освіти

5. Вкажіть профіль Вашого закладу освіти (можна вказати кілька відповідей):

- ☐ сфера обслуговування і громадського харчування;
- ☐ машинобудування;
- ☐ будівництво;
- ☐ зв'язок;
- ☐ сфера послуг;
- ☐ сільське господарство;

- ☐ транспорт;
- ☐ житлово-комунальне господарств;
- ☐ загальні професії для всіх галузей промисловості;
- ☐ другое _____

6. До якого типу підготовки відносяться навчальні предмети, що Ви викладаєте (можна вказати кілька відповідей):

- ☐ природно-математична;
- ☐ гуманітарна;
- ☐ фізична;
- ☐ загальнотехнічна;
- ☐ професійно-теоретична;
- ☐ професійно-практична;

7. Ваша кваліфікаційна категорія:

- ☐ викладач-спеціаліст;
- ☐ викладач другої категорії;
- ☐ викладач першої категорії;
- ☐ викладач вищої категорії;
- ☐ другое _____

8. Ваше звання:

- ☐ старший викладач;
- ☐ викладач-методист;
- ☐ майстер виробничого навчання II категорії;
- ☐ майстер виробничого навчання I категорії;
- ☐ другое _____

9. Вкажіть стаж Вашої педагогічної діяльності:

- ☐ 0-3 роки;
- ☐ 4-10 років;
- ☐ 11-20 років;
- ☐ понад 20 років
- ☐ друге _____

10. Оцініть, чи вважаєте Ви доцільним впровадження елементів дуальної форми навчання в професійну підготовку майбутніх фахівців, від 1 до 10 .

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

11. Оцініть значення підвищення фахової компетентності педагогічних працівників ЗП (ПТ)О (теоретична підготовка від 1 до 10).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

12. Оцініть необхідність створення ЗП(ПТ)О організаційно-методичного відділу для методичної координації професійної підготовки майбутніх фахівців за дуальною формою здобуття освіти від 1 до 10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

14. Розташуйте за ступенем важливості (від 1(найменше) до 7 (найбільше)), що є необхідним для забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців за дуальною формою здобуття освіти

	1	2	3	4	5	6	7
Впроваджувати інноваційні педагогічні технології в освітній процес ЗП(ПТ)О							
Оновити зміст професійної освіти навчання відповідно до вимог ринку праці							
Заздалегідь проводити спільно з підприємцями, вашими соціальними партнерами заходів з професійної орієнтації майбутніх здобувачів освіти ЗП(ПТ)О							
Забезпечити обмін між педагогічними працівниками досвідом упровадження соціальної ролі навчання в професійної підготовці майбутніх фахівців							
З метою оптимізації професійно-теоретичної							

підготовки майбутніх фахівців упроваджувати засоби ІТ							
Створити навчальні центри на виробництві для забезпечення професійного навчання здобувачів освіти, стажування педагогічних працівників ЗП(ПТ)О							
Здійснювати систематичну співпрацю з науковими установами з питань удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців з дуальною формою навчання							

АНКЕТА
для роботодавців, які співпрацюють
з закладами професійної (професійно-технічної)
освіти з питань дуальної форми здобуття освіти

1. Вкажіть повну назву підприємства, на якому Ви працюєте

2. Вкажіть галузь економіки, до якої належить підприємство, на якому Ви працюєте (можна вказати кілька відповідей):

- ☐ сфера обслуговування і громадського харчування;
- ☐ машинобудування;
- ☐ будівництво;
- ☐ житлово-комунальне господарство;
- ☐ зв'язок;
- ☐ сфера послуг,
- ☐ сільське господарство;
- ☐ транспорт;
- ☐

Другое: _____

3. Вкажіть стаж Вашої професійної діяльності:

- ☐ 0-3 роки;
- ☐ 4-10 років;
- ☐ 11-20 років;
- ☐ понад 20 років

4. Ваш вік:

- ☐ до 30 років;
- ☐ 30-40 років;
- ☐ 41-50 років;
- ☐ 51-60 років;
- ☐ більше 60 років

5. Ваша посада

6. За якими робітничими професіями на Вашому підприємстві здійснюють професійну підготовку кваліфікованих робітників в умовах дуальної форми здобуття освіти (можна вказати кілька відповідей)?

- ☐ Токар
- ☐ Електрогазозварник
- ☐ Верстатник широкого профілю
- ☐ Слюсар-ремонтник
- ☐ Другое: _____

7. Розташуйте за ступенем важливості (від 1(найменше) до 10 (найбільше)) показники переваг застосування дуальної форми здобуття освіти на підприємстві.

	1	2	3	4	5	6	7	8
Підвищення якості підготовки робіт та її відповідність вимогам роботодавців								
Адаптація здобувачів освітнім до умов праці на виробництві								
Підвищення престижу професіональної освіти								
Створення навчальних ділянок на виробництві								
Розвиток наставництва в умовах підприємства								
Забезпечення робочих місць на підприємстві								
Можливість відбору виробничого персоналу серед випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які навчалися за дуальною формою								

8. Розташуйте за ступенем значущості(від 1(найменше) до 10 (найбільше)) недоліки застосування дуальної форми здобуття освіти на підприємстві.

	1	2	3	4	5	6	7	8
Відсутність правового забезпечення								

використання дуальної форми здобуття освіти майбутніх фахівців на підприємстві								
Недостатня психолого-педагогічна підготовка наставників з числа працівників підприємства для навчання майбутніх фахівців								
Відсутність механізму оплати роботи наставників з майбутніми фахівцями на підприємстві								
Неможливість надати майбутнім фахівцям на підприємстві відпрацювати всі виробничі операції згідно робочих навчальних програм								
Складність узгодження навчально-планувальної документації для забезпечення дуальної форми здобуття освіти майбутніх фахівців								
Відсутність елементів корпоративної культури в майбутніх фахівців								
Частково формальна участь роботодавців у підготовці навчально-планувальної документації щодо підготовки майбутніх фахівців за дуальною формою здобуття освіти								

9. Оберіть заходи, які, на Вашу думку, сприятимуть використанню дуальної форми здобуття освіти майбутніх фахівців на підприємстві (можна вказати кілька відповідей).

- ☐ Оновлення змісту професійної освіти з урахуванням вимог сучасного виробництва
- ☐ Опанування майбутніми фахівцями інноваційними виробничими технологіями
- ☐ Посилення взаємодії колективу закладу професійної (професійно— технічної) освіти з підприємством - замовником робітничих кадрів
- ☐ Удосконалення та оновлення матеріально-технічної бази закладу професійної (професійно-технічної) освіти, з якого приходять учні на підприємство для проходження виробничої практики за дуальною формою здобуття освіти

Вивчення професійних намірів здобувачів освіти

Метод дозволяє визначити наявність готовності до вибору професії, яка характеризує внутрішню усвідомленість самого факту вибору і визначеність професійних інтересів, що здобувач освіти знає про свою професію і як може оцінити свої здібності, знання про фізичні і психологічні вимоги обраної професії.

Інструкція. Дайте відповіді на запитання (потрібне підкреслити).

1. Чим ви думаєте займатися після закінчення навчального закладу:

- а) продовжити навчання у вузі (якому?);
- б) піти працювати на виробництво (яке?);
- в) поєднувати роботу (яку?) з навчанням (яким?);
- г) не знаю, чим буду займатися?

2. Якій професії, спеціальності хотіли би ви себе присвятити?

3. Які вимоги, на вашу думку, ця професія висуває до людини:

- а) необхідні знання, вміння, навички;
- б) необхідні загальні якості особистості;
- в) необхідні спеціальні якості особистості?

4. Які вимоги висуває вибрана вами професія до здоров'я людини? Як ви оцінюєте вашу професійну придатність за станом здоров'я?

5. Як ви уявляєте собі умови праці вибраної вами професії?

6. Як ви готуєте себе до вибраної професії:

- а) працюєте над розвитком системи знань, вмінь та навичок, необхідних для цієї професії;
- б) виховуєте в собі загальні позитивні якості (працелюбність, самостійність в праці, наполегливість і т. д.

в) розвиваєте спеціальні якості, необхідні для вибраної професії?

7. Де проявляються ваші позитивні якості:

а) на уроках;

б) у гуртках;

д) не знаю.

в) самостійно вдома;

8. Чи знаєте ви, де можна отримати підготовку до вибраної професії?

9. Де ви читали про вибрану професію:

а) у художній літературі;

б) у науково-популярній;

в) у спеціальній

г) Internet

д) інше

10. З ким ви мали бесіду про вибрану вами професію:

а) із викладачем;

б) з батьками;

в) з товаришами-ровесниками;

г) із старшими товаришами, які знають цю професію;

д) ні з ким не мав бесіди.

11. Чи знаєте ви, що до вибраної вами професії є близькі, споріднені з нею, якими ви б могли оволодіти?

Якщо знаєте, назвіть їх.

12. Коли ви вибрали професію? Чи були зміни у вашому виборі? З яких причин ви міняли свій вибір?

13. Якщо ви до цих пір не вибрали професію, то з яких причин?

14. Ваше рішення про вибір даної професії остаточне чи ви можете ще передумати?

15. Хто на вас здійснив найбільший вплив при виборі професії:

- а) батьки;
- б) викладачі;
- в) працівники виробництва;
- г) товариші;
- д) хтось інший?

16. На що ви орієнтувались, вибираючи професію:

- а) принести користь суспільству;
- б) ця професія престижна;
- в) хороша зарплата;
- г) цікава та змістовна робота;
- д) робота відповідає, моїм можливостям?

17. Що, на нашу думку, необхідно, щоб бути хорошим спеціалістом:

- а) попрацювати на виробництві;
- б) закінчити навчальний центр;
- в) закінчити технікум;
- г) закінчити вуз;
- д) випробувати себе у вибраній професії?

18. На яких уроках викладачі розповідають про професії і як часто?

19. Які екскурсії на виробництво вам найбільше сподобалися?

20. Які зауваження виникли у вас після екскурсії:

- а) по організації праці;
- б) по бесіді про професію;
- в) по умовах виробництва;
- г) по показу технічного процесу;
- д) інші зауваження?

21. Скільки було зустрічей з представниками різних професій і які з них викликали у вас найбільший інтерес?

22. Як вам краще працювати:

- а) індивідуально;

б) з товаришами;

в) у групі?

23. Ким ви хотіли бути в професійній групі:

а) виконавцем;

б) організатором?

24. В яких предметних гуртках ви берете участь? В яких ще б хотіли займатися?

25. Якою областю знань та умінь ви захоплюєтеся:

а) про природу;

б) про науку;

в) про мистецтво;

г) про техніку;

д) про людину?

Обробка отриманих даних

Якісний аналіз відповідей дасть здобувачу освіти відомості про загальні життєві плани, (1, 16, 17, 27), захоплення та професійні наміри (2, 11, 12, 13, 22, 23, 24, 25), знання про вибрану професію (питання 3, 4, 5, 11) та оцінку здобувачем освіти своєї придатності до неї (питання 7, 14), про оцінку роботи педагогів та здобувачів освіти із професійного самовизначення (питання 6, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 21).

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Державного професійно-технічного навчального закладу
"Дніпровський центр професійно - технічної освіти"
з упровадженням елементів дуальної форми навчання
для підготовки кваліфікованих робітників на другому ступені навчання
з числа осіб, які мають повну загальну середню освіту
з професії: 8211 ТОКАР 2, 3 розряд

ЗАТВЕРДЖУЮ

Генеральний директор
Директорату професійної освіти
Міністерства освіти і науки України
_____ І.В.Шумік
"___" _____ 2019 р.

Вид професійної підготовки: первинна професійна підготовка

Форма навчання: денна

Термін навчання - 1 рік

Державний стандарт: ДСПТО 8211.D0.28.52-2014

Загальний фонд навчального часу: 1482 години

1. ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

[illegible]

Виробниче навчання - В Теоретичне навчання - Т Виробнича практика - П Канікули - К Поступна кваліфікаційна атестація - ПКА

Державна кваліфікаційна атестація - ДКА

II. ЗВЕДЕНІ ДАНІ ЗА КІЛЬКІСТЮ ГОДИН І ТИЖНІВ

ІІ. ЗВЕДЕННЯ ДАНІ ЗА КІЛЬКІСТЬЮ ГОДИН І ТИЖНІВ													
Курс	Професійно-теоретична підготовка		Професійно-практична підготовка						Державна підсумкова атестація		Свят - кові	Кані - кули	Всього навчального часу
			Виробниче навчання в навчальному закладі		Виробниче навчання на виробництві		Виробнича практика на робочих місцях на виробництві						
	Тиж.	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.	Год.	
I	23	343	23	138	24	180	16	546	2	14	1	2	40

III. ПЛАНОВИЙ РІВЕНЬ КВАЛІФІКАЦІЇ

III. ПЛАНОВИЙ РІВЕНЬ КВАЛІФІКАЦІЙ				
Ступінь кваліфікації	Курс	Код ДК	Професія	Кваліфікація (категорія)
II	I	8211	Токар	2 розряд
		8211	Токар	3 розряд

IV. ПОЯСНЕННЯ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1. Робочий навчальний план розроблено у відповідності до стандартів професійної (професійно-технічної) освіти з професії: 8211 "ТОКАР" ДСПТО 8211.D0.28.52-2014 р. (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.10.2014 р. № 1203) та освітньої програми, схваленої педагогічною радою (протокол № 6 від 14.06.2019 р.)

2. Базовий навчальний блок вивчатися один раз - перед оволодінням навчальним матеріалом навчального модулів в кількості годин, що відповідають другому кваліфікаційному розряду.

3. Години, які переносяться:

Курс	3 якого модуля або предмету	Кількість годин	На який модуль або предмет	Кількість годин
І	Основи професійної мобільності	1	Правила дорожнього руху	1
	Електротехніка з основами промислової електроніки	6	Допуски та технічні вимірювання	2

V. ПЛАН ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

№ з/п	Освітні компоненти (навчальні предмети)	Кількість годин		Розподіл годин по курсах														Всього за курс	
				I Курс															
				I семестр							II семестр								
				Токар															
				2 розряд							3 розряд								
Всього		Теоретичних		ЛПЗ		Всього за розряд							Всього за розряд						
						Б.К.Т-2.1-2.2; Б.К.Т-2.2.2.3							Б.К.Т-3.1-3.3						
Кількість тижнів						7	8	2	1	7	1								
1.	Фізична культура	69	69			3	3	3				51	3		18	69			
2.	Загальнопрофесійна підготовка	77	71	6		4	3	3				59	3		18	77			
2.1	Основи правових знань	23	23			1	1	1				17	1		6	23			
2.2	Правила дорожнього руху	8	8									8				8			
2.3	Інформаційні технології	23	17	6		1	1	1				17	1		6	23			
2.4	Основи галузевої економіки і підприємництва	23	23			1	1	1				17	1		6	23			
3.	Професійно-теоретична підготовка	343	315	28	15	16	8					248	15		95	343			
3.1	Спеціальна технологія	175	159	16	8	8						115	10		60	175			
3.2	Матеріалознавство	36	33	3	2	2						30	1		6	36			
3.3	Допуски та технічні вимірювання	36	32	4	2	1						22	2		14	36			
3.4	Електротехніка з основами промислової електроніки	32	30	2	1	2						23	1		9	32			
3.5	Читання креслень	34	31	3	4							28	1		6	34			
3.6	Охорона праці	30	30		1	3						30				30			
4.	Професійно-практична підготовка	864										519			345	864			
4.1	Виробниче навчання:	318			12	12	18	30	35	38		246	12	35	28	318			
4.1.1	- в навчальному закладі	138			6	6	6					102	6		36	138			
4.1.2	- на виробництві	180			6	6	12	30				144	6		36	180			
4.2	Виробнича практика	546							35	28		273		35	28	546			
5.	Предмети, що вільно обираються (додаткові компетентності)	45	45		2	2	2					33	2		12	45			
5.1	Сиренський вибір України	20	20			2	2					20			0	20			
5.2	Основи професійної мобільності	13	13		2							13			0	13			
5.3	Основи споживчих знань	12	12									2			12	12			
6.	Державна кваліфікаційна атестація або поетапна кваліфікаційна атестація	14	14						7			7		7	7	14			
7.	Загальний фонд навчального часу/тижневе навантаження	1412	1355	34	36	36	34	30	35	35		917	35	35	35	1412			
	Консультації	70	70													70			

Керівник ДПТНЗ "Дніпровський центр професійно-технічної освіти"

О.І.Стрілець

ПОГОДЖЕНО:
Директор підприємства

ПОГОДЖЕНО:
Директор РМЦ ПТО
Дніпропетровської області

ПОГОДЖЕНО:
Заступник директора департаменту освіти і науки, начальник територіальної обласної адміністрації

ПОГОДЖЕНО:
Начальник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення професійної освіти ДНУ "Інститут модернізації змісту освіти"
В.В.Паржницький
2019р.

ПОГОДЖЕНО:
Начальник головного управління професійної освіти директорату професійної освіти МОН України
М.С.Кучикський
2019р.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

за результатами засідання круглого столу

«Дуальна форма здобуття освіти як одна з моделей поліпшення якості підготовки фахівців машинобудівної галузі».

16 жовтня 2019 року

м. Дніпро

Учасники засідання круглого столу «Дуальна форма здобуття освіти як одна з моделей поліпшення якості підготовки фахівців машинобудівної галузі» – представники підприємств машинобудівної галузі, Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області, Головне управління Держпраці у Дніпропетровській області, Торгово-промислова палата, Федерація роботодавців Дніпропетровщини, майстри виробничого навчання та викладачі ДПТНЗ «Дніпровський центр професійно-технічної освіти» обговоривши актуальні проблеми підготовки сучасних кваліфікованих робітників з елементами дуальної форми освіти :

I. Відзначають,

що основними завданнями дуального навчання є:

- зміцнення та удосконалення практичної складової освітнього процесу зі збереженням достатнього рівня теоретичної підготовки, що забезпечує дотримання стандартів освіти;
- підготовка кадрів, які максимально відповідають сучасним вимогам ринку праці та роботодавців;
- підвищення мотивації здобувачів освіти до отримання кваліфікації (спеціальності) та можливості працевлаштування;
- підвищення професійної мобільності та конкурентоздатності випускника на ринку праці;
- забезпечення взаємозв'язку, взаємопроникнення та взаємовпливу різних систем (наука та освіта, наука і виробництво), які дозволять вносити якісні зміни в систему освіти;

- сприяння адаптації здобувачів освіти до умов виробництва.

що проблематичними питаннями організації навчання за дуальною формою є:

- суперечність між необхідністю дотримання чинних нормативних документів Міністерства освіти і науки України щодо структури й змістових аспектів навчального плану закладу освіти та яскраво вираженою виробничою спрямованістю освітнього процесу, необхідністю його насичення максимальною кількістю потрібного для виробництва навчального матеріалу;
- організація робочого місця здобувача освіти на підприємстві, правове, матеріально-технічне та фінансове забезпечення його діяльності (питання заробітної плати, відпусток, підпорядкованості згідно з вимогами трудового законодавства тощо);
- якість юридичного забезпечення підготовки та функціонування тристороннього договору між підприємством, закладом освіти та здобувачем освіти (відповідність норм договору чинному законодавству, наявність та дієвість санкцій за порушення вимог договору однією зі сторін тощо).

II. Рекомендації:

- розширити та удосконалити практичну частину програми із збереженням достатнього рівня теоретичної підготовки;
- забезпечити взаємозв'язок та взаємовплив різних систем (освіта і виробництво, освіта і наука та наука і виробництво) для впровадження важливих змін, спрямованих на підвищення якості освіти;
- підвищити якість підготовки фахівців відповідно до реальних вимог ринку праці та забезпечити підготовку кваліфікованих фахівців для національної економіки;
- посилити роль роботодавців та громадських об'єднань у системі підготовки кваліфікованих фахівців від формування змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;
- підвищити рівень конкурентоспроможності випускників в умовах глобалізації та сприяння підвищенню рівня зайнятості молоді;
- скоротити період адаптації випускників закладу освіти до професійної діяльності;
- підвищувати мотивацію здобувачів освіти до навчання;

- проводити роз'яснювальну роботу з виробничими підприємствами про переваги дуального навчання;
- підготувати комплекс методичного забезпечення для дуальної системи навчання;
- пошук бізнес-партнерів і визначення критеріїв відбору підприємств для проведення практичної частини навчання.

Ухвалено учасниками круглого

столу 16 жовтня 2019 року, м. Дніпро